

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Tommy Nilsson

Barn- och grundskolenämnden 2012-
06-14

Elevenkät för bedömning av lärares undervisning (vt 2012)

Sammanfattning

Resultaten ligger i linje med tidigare enkäter och överlag visar svaren från eleverna att de är nöjda. Sämst ligger området inflytande och siffrorna för matematik och svenska är likvärdiga.

I utvärderingen som gjordes ifjol tillfördes påståendet *jag förstår vad jag behöver utveckla/göra för att nå nästa kunskapsnivå*. Bland årskurs 9 låg omdömet på 7,0 i svenska respektive 7,3 i matematik. För årskurs 7 är siffrorna högre. I svenska gav eleverna omdömet 7,8 och i matematik 7,9.

Omdömena visar att påståendet om att eleverna får vara med och påverka undervisningen att skolorna har mycket att jobba med här. Oaktat enkätens bristande vetenskaplighet visar dessa omdömen på samma brist som den årliga Våga visaenkäten. Påverkan och delaktigheten i skolorna når inte hela vägen in i klassrummet.

Förslag till beslut

Barn- och grundskolenämnden godkänner rapporten.

Ärendet

Barn- och grundskolenämnden har beslutat att en elevenkät för bedömning av lärares undervisning ska vara obligatorisk för elever i årskurs 7 och 9 i samtliga skolor i kommunen från och med läsåret 2010/11. Syftet med enkäten är att öka elevinflytandet för att därigenom bidra till skolutveckling. För att elevernas svar ska kunna påverka undervisningen genomför eleverna i årskurs 9 enkäten under höstterminen och eleverna i årskurs 7 under vårterminen.

Elevenkäten för årskurs 7 genomfördes under sista veckan i april och första veckan i maj 2012 och omfattade 755 elever.

Homar Kadir
Utbildningschef

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Tommy Nilsson

Elevenkät för bedömning av lärares undervisning (vt 2012)

Bakgrund

Barn- och grundskolenämnden har beslutat att en elevenkät för bedömning av lärares undervisning ska vara obligatorisk för elever i årskurs 7 och 9 i samtliga skolor i kommunen från och med läsåret 2010/11. Syftet med enkäten är att öka elevinflytandet för att därigenom bidra till skolutveckling. För att elevernas svar ska kunna påverka undervisningen genomför eleverna i årskurs 9 enkäten under höstterminen och eleverna i årskurs 7 under vårterminen.

Elevenkäten för årskurs 7 genomfördes under sista veckan i april och första veckan i maj 2012 av Orantic AB för Täby kommuns räkning. I enlighet med den utvärdering som gjordes av enkäten läsåret 2010/11 gällde enkäten undervisning i svenska och matematik. Detta var även de ämnen som eleverna i årskurs 9 fick besvara, en rapport som barn- och grundskolenämnden fick ta del av vid aprilnämnden 2012.

Totalt omfattade enkäten under vårterminen 755 elever. Svarsfrekvensen var 90 procent i både svenska och matematik. I svenska var det lika många flickor som pojkar som svarade. I matematik var det något fler pojkar varför uppdelningen där var 51 procent pojkar och 49 procent flickor.

Följande skolor medverkade i vårens enkät: Byängsskolan, Futuraskolan Bergtorp, Gribby gård, Milstensskolan, Näsbydalskolan, Näsbyparksskolan, Skarpängsskolan, Skolhagen, Täby friskola och Vallatorpskolan.

Resultatredovisning av enkät, april-maj 2012

Svenska

Under **lärande** återfinns påståendena jag får hjälp att lära mig tänka på hur jag lär mig bäst, jag uppmuntras att bedöma kvaliteten i mitt eget arbete och jag får pröva olika arbetssätt lägst omdömen av eleverna. Omdömena här ligger mellan 7,4 och 7,5 på en tiogradig skala. De påståenden som får högst omdöme, mellan 7,9 och 8,4, är *jag uppmuntras att ta ansvar för mitt lärande, jag bidrar till arbetsro i klassrummet och jag får visa vad jag kan på muntliga och skriftliga förhör/prov*. På hela området är det genomsnittet omdömet 7,8 för både flickor och pojkar. Flickorna höjer sig markant när det gäller arbetsron och pröva nya arbetssätt medan pojkarna höjer sig visavi flickorna vid påståendet om att jag får

hjälp att lära mig bäst och jag får visa vad jag kan på muntliga och skriftliga förhör/prov.

Området **inflytande** byggs upp av tre påståenden; *jag tycker att mina åsikter tas på allvar, jag får vara med och påverka hur undervisningen läggs upp och jag tar ansvar för mitt skolarbete*. Sämst medelvärde fås på påverkan av undervisningen (6,2), bäst på jag tar ansvar för mitt skolarbete (8,7). Påståendet jag tycker att mina åsikter tas på allvar ger eleverna 7,8. Uppdelningen på kön visar att både grupperna tycker lika vad gäller påverkan. Flickorna är mer positivt inställda än pojkarna avseende sitt eget ansvar och att deras åsikter tas på allvar. Sammantaget på området har flickorna ett genomsnitt 7,7 och pojkarna 7,5.

Det tredje området rör **undervisning**. Här ligger pojkar och flickor lika och områdets genomsnitt är 7,9. De påståenden som drar upp genomsnittet är *jag tycker att läraren är förberedd på lektionerna* (8,4), *jag får den hjälp jag behöver* (8,3), *jag tycker att läraren låter mig vara aktiv på lektionerna* (8,2) och *jag tycker att läraren behandlar mig med respekt* (8,6). De påståenden som framför allt drar ner genomsnittet är *jag tycker att läraren väcker mitt intresse för ämnet* (6,8), *jag tycker att läraren uppmuntrar mig till kritiskt tänkande* (7,6) och *jag tycker att läraren varierar sin undervisning* (7,7). De två återstående påståendena, *jag förstår målen och kriterierna för ämnet* och *jag förstår vad jag behöver utveckla/göra för att nå nästa kunskapsnivå* ligger båda på 7,8.

En titt på könsuppdelningen per fråga ger väldigt jämna siffror. Två påståenden står dock ut. På påståendet jag förstår vad jag behöver utveckla/göra ör att nå nästa kunskapsnivå ligger pojkarna 0,3 över flickorna (7,9 respektive 7,6). På påståendet jag tycker att lärarna behandlar mig med respekt är det tvärtom. Här ligger flickorna fyra tiondelar över pojkarna (8,8 resp 8,4).

Matematik

Under **lärande** återfinns påståendena *jag får hjälp att lära mig tänka på hur jag lär mig bäst, jag uppmuntras att bedöma kvaliteten i mitt eget arbete och jag får pröva olika arbetsätt* *lägst omdömen av eleverna*. Omdömena här ligger alla på 7,6. De påståenden som då får högst omdöme, mellan 8,0 till 8,6, är *jag uppmuntras att ta ansvar för mitt lärande, jag bidrar till arbetsro i klassrummet* och *jag får visa vad jag kan på muntliga och skriftliga förhör/prov*.

På hela området är medelvärdet 7,92 där flickornas genomsnitt är marginellt högre än pojkarnas (7,97 respektive 7,89). Även delfrågorna ger överlag samma genomsnitt med två undantag. Det ena är att flickorna ligger väldigt mycket under pojkarna när det gäller svaren på påståendet om att uppmuntras bedöma kvaliteten i sitt eget arbete. Å andra sidan ligger flickorna högre när det gäller att bidra till arbetsro i klassrummet.

Området **inflytande** får sämst medelvärde. Sämst medelvärde fås på *jag får vara med och påverka hur undervisningen läggs upp* (5,9), bäst på *jag tar ansvar för*

mitt skolarbete (8,7). Påståendet *jag tycker att mina åsikter tas på allvar* ger eleverna 8,0. På två av påståendena skiljer sig könen något åt. Flickorna tycker att de i än sämre grad än pojkarna får vara med och påverka hur undervisningen läggs upp, medan pojkarna menar att de tar sämre ansvar för sitt skolarbete. Skillnaderna är endast några tiondelar i båda fallen. Uppdelningen på kön visar att både grupperna tycker lika vad gäller påverkan. Flickorna är mer positivt inställda än pojkarna avseende sitt eget ansvar och att deras åsikter tas på allvar. Totala genomsnittet på området är 7,5 med ingen skillnad mellan könen.

Det avslutande området, **undervisning**, ges ett totalt genomsnitt på 7,9 där flickornas genomsnitt totalt sett är en dryg tiondel lägre än pojkarnas. Två påståenden står på totalen ut på ett negativt sätt; *jag tycker att läraren väcker mitt intresse för ämnet* (6,9) och *jag tycker att läraren varierar sin undervisning* (7,3). I båda fallen är flickorna mer negativa än pojkarna. De två påståenden som ligger i topp är *jag tycker att läraren behandlar mig med respekt* (8,5) och *jag tycker att läraren är förberedd på lektionerna* (8,4). Högt ligger även *jag får den hjälp jag behöver* (8,1) och *jag tycker att läraren låter mig vara aktiv på lektionerna* (8,2). Övriga tre påståenden; *jag förstår målen och kriterierna för ämnet* (7,9), *jag förstår vad jag behöver utveckla/göra för att nå nästa kunskapsnivå* (7,9) samt *jag tycker att läraren uppmuntrar mig till kritiskt tänkande* (7,6).

Det finns skillnader i svaren mellan pojkar och flickor. På de "övriga tre påståenden" ovan ligger pojkarna högre än flickorna i samtliga fall. Och av områdets nio påståenden ligger flickorna högre än pojkarna på två (jag tycker att läraren behandlar mig med respekt och jag tycker att läraren låter mig vara aktiv på lektionerna). I båda fall är det för övrigt väldigt lite som skiljer.

Kommentar

Inledningsvis är det viktigt att komma ihåg att utvärderingen efter fjolårets enkät även ledde till en ändring av ämnena som enkäten fokuserar på och några uttalanden om generella försämringar kan därför inte göras. Enkäten är heller inte vetenskapligt utformad utan fungerar endast som en indikator för skolan/läraren/rektorn och i bästa fall även som ett diskussionsunderlag i olika konstellationer på skolorna.

Överlag visar svaren från eleverna att de är nöjda. Sämst ligger området inflytande och siffrorna för matematik och svenska är likvärdiga. Området lärande ligger på 7,8 – 7,9 och området undervisning på 7,9 i båda ämnena. Siffrorna för enkäten i årskurs 9 låg överlag markant lägre.

I utvärderingen som gjordes ifjol tillfördes påståendet *jag förstår vad jag behöver utveckla/göra för att nå nästa kunskapsnivå*. Bland årskurs 9 låg omdömet på 7,0 i svenska respektive 7,3 i matematik. För årskurs 7 är siffrorna högre. I svenska gav eleverna omdömet 7,8 och i matematik 7,9.

Ska resultaten generaliseras något visar resultaten att påståenden om arbetsro, ansvar för skolarbete och respektfullt klimat hamnar högt. Om dessa områden fungerar har skolorna lagt en bra grund för att en bra lärandeprocess kan ske, precis som var fallet med svaren från eleverna i årskurs 9. Emellertid grumlans bilden av att påståenden som handlar om stöd i den lärandeprocessen, påverkan och intresseväckande undervisning överlag hamnar lågt, även om det inte är lika lågt som det var i enkäten för eleverna i årskurs 9. Situationen är densamma i både svenska och matematik, vilket då kan peka på att problematiken inte verkar vara varken ämnes- eller skolspecifik utan är av en mer generell karaktär.

Denna tendens kan också speglas i det faktum att lärarens kunnsighet får mycket höga omdömen av eleverna, en sådan kunnsighet som enligt samstämmig forskning krävs för att bli en bra lärare som leder eleverna till nya insikter och nya nivåer. Emellertid verkar det sista steget inte ske bland de undersökta skolorna. Svaren visar på att elevernas intresse då inte väcks, att de inte upplever att de får vara med och påverka eller att eleverna inte blir ledda i sin kunskapsutveckling. Med det sagt är detta elevernas tolkning och upplevelse av lärarens undervisning. Oavsett om elevernas uppfattning är rätt eller inte så får skolan, och läraren, ett onödigt problem om eleverna inte är med på vad som händer utan "bara" ser till stoffet i ämnet. Situationen är densamma som i för eleverna i årskurs 9.

Tidigare enkäter har visat att pojkarnas omdömen konsekvent varit något lägre än flickornas. Detta behöver inte betyda något i sak då killar inte "ska" gilla skolan, något som diskuterats inom såväl media som forskningen. I årskurs 9 var omdömen jämnare mellan pojkar och flickor i matematik än i svenska. Fallet är likadant bland eleverna i årskurs 7. Två skillnader finns dock visavi enkäten bland eleverna i årskurs 9. Resultaten bland sjundeklassarna är högre i alla avseenden. Könsskillnader sett till frågeområde är nästan borta. Flickorna ligger något högre på något område i svenska och pojkarna högre på något område i matematik. Annars är det väldigt likartade siffror som ges.

Avslutningsvis visar omdömena avseende påståendet om att eleverna får vara med och påverka undervisningen att skolorna har mycket att jobba med här. Oaktat enkätens bristande vetenskaplighet visar dessa omdömen på samma brist som den årliga Våga visaenkäten. Påverkan och delaktigheten i skolorna når inte hela vägen in i klassrummet.